

FINANSIERINGSLOTS

ATT STÄRKA KOMPETENSEN FÖR EXTERN FINANSIERING HOS
KULTURAKTÖRER I SJUHÄRAD

Innehållsförteckning

1. INLEDNING

2. ARBETSPROCESS

2.1 Intern dialog och erfarenhetsutbyte

2.2 Kartläggning av stöd

2.3 Kartläggning av målgruppens behov

2.4 Analys av erfarenheter från samtal, intervjuer, möten med kulturaktörer

2.4.1 Lära av andra och varandra

2.4.2 Nätverksmöten

2.4.3 Samverkan med andra branscher/inriktningar

2.4.4 Regional samverkan med Skaraborg, Fyrbodal, Halland m fl

2.4.5 Säkerställa att nå både stad och landsbygd

2.4.6 Ökade kontaktytor

2.4.7 Stödfunktion

2.4.8 Kursverksamhet/utbildningstillfällen

2.4.9 Tillgänglig information

2.4.10 Digital synlighet och tydlighet

2.4.11 Snabbväg för att komma igång

2.5 Direkt Kommunikation

2.5.1 Kommunikation via digitala medier

2.5.2 Nyhetsbrev

2.5.3 Information till nya kulturutövare

3. UTMANINGAR OCH MÖJLIGHETER

4. SAMMANFATTNING OCH REKOMMENDATIONER

4.1 Rekommendationer

5. GENOMFÖRANDE – KOMMA IGÅNG

6. EFFEKTMÄTNING I URVAL

7. BILAGOR

1. INLEDNING

Boråsregionens kommunalförbund har utrett hur en finansieringslots ska kunna stärka kulturutövare och kreativa näringar i att i högre grad ansöka om externa medel enskilt eller tillsammans med andra aktörer. Bakgrunden till det, var ett erbjudande från Västra Götalandsregionen kring en finansiering av denna tjänst, enligt kultursamverkansmodellen. I förberedelserna för detta uppdrag har stor vikt lagts vid att kartlägga de kunskaper inom området som redan finns, genom samtal med allt ifrån enskilda aktörer till grupper av verksamma, samt de behov nämnda grupper har för att kunna nå nya nivåer med förstärkt kompetens.

Nulägesanalysen/kartläggningen grundar sig på ett stort antal intervjuer, samtal och gruppmöten med syftet att ta reda på vad som påverkar frekvensen av ansökningar om externa medel i Sjuhärad. Att detta har varit ett nödvändigt fokus bygger på vetskapen att frekvensen av ansökningar inom kulturområdet behöver ökas och att det finns en stor förbättringspotential, både gällande den kompetens som behövs för att ansöka samt kunskaper om vilka möjligheter som finns att nå externa medel.

Kartläggningen började första september 2021 och slutrapporteras i januari 2022 och syftar till att utgöra underlag för utformningen av en ny stödfunktion med inriktning projekt- och finansiering inom kulturområdet i upptagningsområdet för Sjuhärads kommunalförbund. Uppdraget för kartläggning och rapport gavs till Anna Gunnarsson, Navet science center, en systerorganisation till Boråsregionen. Uppdraget genomfördes i dialog med Lisa Haeger, kulturstrateg.

Följande områden har varit i speciellt fokus under kartläggningen:

- Vilka är de faktorer som styr varför/varför inte kulturutövare ansöker om externa medel?
- Vilka olika typer av stödfunktioner skulle behövas för att få fler att ansöka om externa medel?
- Hur kan en stödfunktion göra det lättare för dem som arbetar inom kulturen att hitta rätt information för att ansöka om externa medel?
- Hur kan en stödfunktion medverka till att goda samarbeten skapas och utökar möjligheterna till ansökningar i samverkan?
- Hur kan en digital plattform och annan digital kommunikation användas för att kontinuerligt förse kulturutövare med relevant information inom ansökningsområdet?

Målsättningen med det långsiktiga uppdraget är i sammanfattning att:

- Utveckla projekt som ökar omställningen till social, ekonomisk och miljömässig hållbarhet med kultur som drivkraft
- Öka den externa finansieringen till delregionen
- Öka antalet projekt med EU-finansiering

- Öka antal kvalitativa projekt med annan extern finansiering

2. ARBETSPROCESS

bild 1. Arbetsprocess i sammanfattning

2.1 Intern dialog och erfarenhetsutbyte

Då det sedan tidigare finns god kompetens inom Sjuhäradskommunalförbund inom området har nära samarbete och dialog med Anna Laang och Lisa Haeger gett värdefull kunskap för kartläggningen som helhet. Dialogen har resulterat i många goda kontakter inom Sjuhäradskommunerna samt gett tillgång till kulturella nätverk över kommun- och regiongränserna som har gett värdefulla erfarenheter. Insyn i tidigare erfarenheter inom rådgivning och handläggning gällande ansökningsprocesser inom kulturområdet har varit avgörande för att kunna ställa rätt frågor till dem som tagit aktiv del.

Erfarenhetsutbytet har varit en följsam process som har utvecklats under hela hösten samtidigt som mer och mer underlag har samlats in ifrån målgruppen.

2.2 Kartläggning av stöd

Stöden som finns att söka skiljer sig åt när det gäller arbetsinsats, organisationsförmåga, partnerbyggande och vilken organisationsform som krävs. En Finansieringslots uppgift bör vara att kartlägga stöd och informera om tidpunkter för ansökan och kommunicera kring detta. Rätt kulturaktörer ska matchas med rätt nivå på ansökan som kan vara EU, Norden, nationellt, regionalt eller lokalt. Fokus bör vara på de enklare, lättillgängliga stöden som stimulerar

2.3 Kartläggning av målgruppens behov

Under hela hösten har möjligheterna att träffas varit delvis begränsade av restriktioner kopplade till Corona-pandemin. Därför har samtal, mer formella möten och intervjuer genomförts både på plats och i digital form. Även om det kan vara så att en del av dialogen har begränsats något av att bara kunna ses digitalt har det också funnits positiva delar; t ex har det blivit lika lätt att boka lokala möten som dem med lite mer långväga kontakter. Extra glädjande är att alla möten, samtal eller intervjuer med dem som själva är kulturutövare direkt har blivit en kompetensutveckling inom ansökningsområdet. När undersökningen genomfördes utgick vissa kulturaktörer ifrån att rollen som finansieringslots fanns, i andra fall har det mer handlat om att behovet av vägledning är så stort att man tar alla chanser som kommer upp. Oavsett vilket har detta varit en mycket positiv del av kartläggningen som har inneburit att en del förprocesser med riktning mot externa ansökningar redan har startat.

Med målet att det insamlade materialet skulle ge en bred bild av behoven inom kulturområdet utgick kartläggningen från VGRs beskrivning av kulturaktörer i *Kulturstrategi västra Götaland och regional kulturplan 2020-2023*:

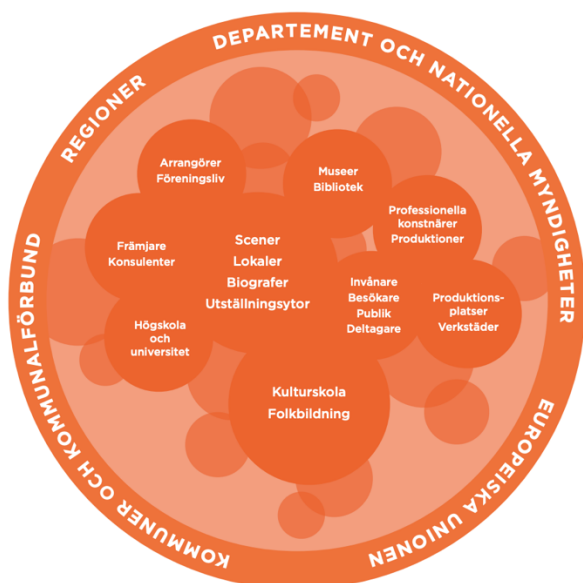

Bild 2. VGRs beskrivning av kulturaktörer i *Kulturstrategi västra Götaland och regional kulturplan 2020-2023*:

Då en del aktörer som kontaktats inte har haft tid och möjlighet att delta under just den här tidsperioden finns det en viss obalans mellan olika aktörskategorier i underlaget. Dock har flera som ingår i underlaget kunnat delge erfarenheter från mer än ett område och har således delvis kompenserat för detta. Aktörerna i underlaget har geografisk spridning över hela Sjuhärads upptagningsområde; se bilaga 1.

2.3 Analys av erfarenheter från samtal, intervjuer, möten med kulturaktörer

En funktion som ska stödja kulturaktörers möjlighet att ansöka om mer externa medel kommer att behöva arbeta på många olika sätt med uppdraget. Detta beror i första hand på att kunskap och kompetens hos kulturaktörerna uppvisar en stor variation och att det både kommer att behövas arbete på kort och lång sikt för att åstadkomma varaktig förändring. Det går heller inte att generalisera angående de olika kulturaktörernas kunskaper inom ansökningsområdet, då de representerar allt ifrån enskilda företagare till riktigt stora organisationer. Att aktörerna är så olika gör också att de har vitt skilda möjligheter i ansökningar; vissa typer kan den ena aktören vara perfekt för medan den andra inte ens uppfyller grundläggande kriterier. Beskrivningen nedan innehåller ett antal områden, som enligt dem som funnits med i samtal och intervjuer, är avgörande för att nå framgång i uppdraget som finansieringslots i förhållande till alla de kulturaktörer som är målgrupp för insatserna.

2.3.1 Lära av andra och varandra

I Boråsregionens kommunalförbund finns redan många aktiva nätverk och samverkansorganisationer som genomför spännande aktiviteter. Många av dem verkar mest lokalt och är inte alltid kända över hela kommunalförbundets upptagningsområde. Här kan finansieringslotsen medverka till att dessa goda exempel sprids till andra, som då får möjlighet att ta stöd härifrån vid uppbyggnad av något nytt och eget.

En finansieringslots kommer sannolikt ha som del av sitt uppdrag att samverka med andra delar av Västra Götalandsregionen samt samverka både nationellt och internationellt inom kulturområdet. I och med detta är det naturligt att finansieringslotsen sprider goda former för samverkan som kan tillämpas på hemmaplan och användas av de lokala aktörerna.

I de nätverk som drivs av och med Boråsregionens kommunalförbund bör finansieringslotsens verksamhet bli ett självklart inslag i nätverksmöten och funktionen bör användas som kontaktperson för frågor och funderingar som gäller ansökningsprocesser och/eller samverkansformer inom kulturen eller med kulturen som en del.

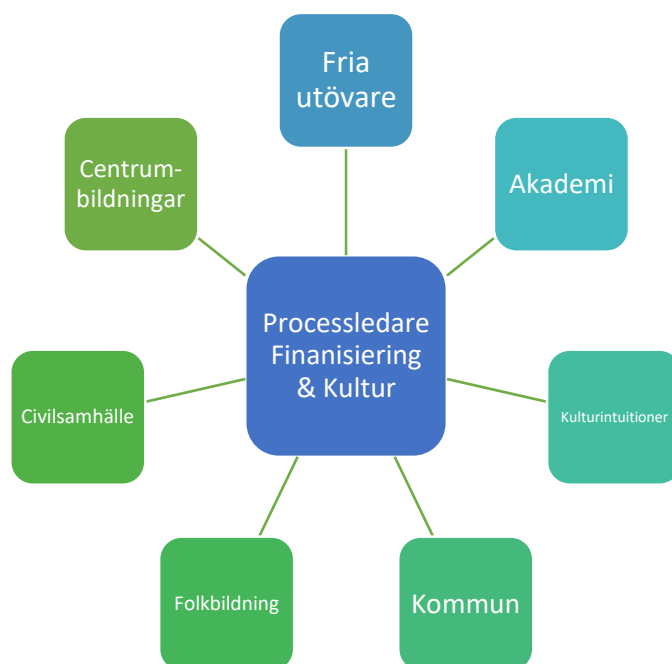

Bild 3. Översikt målgrupp för finansieringslotsens verksamhet

2.3.2 Nätverksmöten

För att få ut information till kulturutövare och nå ut med kunskaper om externa ansökningar bör finansieringslotsen genomföra i god tid fastställda nätverksmöten/utbildningar under kalenderåret. Dessa bör genomföras på flera olika platser ute i kommunerna för att säkerställa att de är relevanta för många kulturaktörer. Relevant innehåll är vad som är på gång under den kommande perioden ifråga om

ansökningar, nätverkande, samverkan över kommungränserna mm. Målet bör vara att skapa en positiv beredskap hos kulturaktörer för att vara med i ansökningar; att se sig själva som en självklar del. Lämpliga vägar att genomföra ovanstående är genom att:

- Vara med och ha informationspunkter på möten som redan finns; t ex för kulturchefer, nätverksträffar i olika branscher etc. Att initialt bjuda in sig själv till befintliga mötesplatser innebär ofta en möjlighet till kontinuerlig kontakt efteråt.
- Utveckla specifik kontaktsökande verksamhet för att nå ut utanför mer kända kommunikationskanaler. De som redan är frälsta kommer att dyka upp första gången på helt vanliga möten, den stora utmaningen är alla andra.
- Arbeta för andra målsättningar i samarbeten och projekt än att få in pengar. Det är minst lika viktigt att få till de riktigt goda och roliga samarbetena som utvecklar vårt geografiska område i Sjuhärad; den ekonomiska möjligheten är bara ett sätt att kunna utforska tillsammans med större ramar.
- Samordna med befintliga nätverk och clusterorganisationer av kulturutövare och potentiella samverkansparter. Vara med där det händer.
- En egen mötesstruktur för just finansieringslotsen som ambulerar geografiskt i Sjuhärad för att medverka till att allt fantastiskt i vårt område blir känt och fler lär känna varandra; speciellt viktigt över gränser och mellan stad och landsbygd och landsbygd-landsbygd.
- Medverka i nationella nätverk som delar uppdraget, eller som har vissa delar av uppdraget, för att stärka varandra och dela information.
- Medverka i internationella nätverksmöten där grupper som sedan genomför ansökningar tillsammans finns, speciellt inom EU, t ex Bauhaus, Horizon
- Ordna tankesmedjor för många som vill utveckla något inom kulturområdet. Med målet att hitta nya möjligheter och samarbeten samt gå därifrån med fler idéer och möjligheter än vid ankomst. Även tankesmedjor med aktörer från olika branscher är önskvärt för att vidga möjlighetserspektiven.

2.3.3 Samverkan med andra branscher/inriktningar

Att samverka med andra branscher och inriktningar utanför kulturområdet ger ofta möjligheter att nå andra typer av finansiering och öppnar upp för spännande gränsöverskridande projekt. Många kulturutövare är vana vid en sådan samverkan medan andra helt saknar erfarenhet och/eller ens ser det som en möjlighet. Här krävs insatser för att göra detta känt och göra det till en naturlig del av arbetet med att genomföra ansökningar. I många fall är det just det gränsöverskridande som gör en ansökan mer intressant och kreativ. I mötet mellan olikheter föds ofta det oväntade, innovativa och framtidsorienterade. Inom detta område är det av stor vikt att verka för att kontinuerligt nätverkande och samarbete blir en naturlig del av verksamhetsåret

inom kulturen; det är först då alla aktörer kan vara redo att dra igång en ansökningsprocess när tillfälle kommer. Tillsammans är vi starkare!

2.3.4 Regional samverkan med Skaraborg, Fyrbodal, Halland m fl

Eftersom det finns ett gemensamt behov av att fler verkligen blir aktiva inom ansökningsområdet är det av stor betydelse med samverkan även över de geografiska gränserna. Samverkan med regionerna Skaraborg, Fyrbodal och Halland som har liknande utmaningar som Sjuhärad ifråga om ökad extern finansiering är naturligt. Detta eftersom kommunikation redan sker mellan dessa inom andra delar av kulturområdet och andra samverkansområden relevanta för Kommunalförbunden. Dessa regioner påvisar sinsemellan också så pass många likheter att det som blir en framgångsfaktor i den ena delen sannolikt skulle kunna bli det även i den andra. Kontinuerlig kommunikation är nödvändig för att hålla samverkan levande.

2.3.5 Säkerställa att nå både stad och landsbygd

Då Boråsregionens/Sjuhärads sammanlagda upptagningsområde består både av Borås stad och befolkningmässigt mindre kommuner, är det av största vikt att finansieringslotsen kontinuerligt bedriver verksamhet ute i de olika delarna. För att detta ska bli fortlöpande bör ett stort antal informations och utbildningstillfällen samt dialogmöten förläggas till lokaler ute i kommunerna och riktas till de kulturutövare som är verksamma där. Då det är möjligt ska dessa tillfällen sammanfalla med annan verksamhet som ändå sker. Detta är ett sätt att göra finansieringslotsens verksamhet känd för potentiella användare så snabbt som möjligt och samtidigt ge finansieringslotsen god kännedom om lokala verksamheter. Finansieringslotsen måste aktivt arbeta för att hitta och samverka med de nätverk som finns inom kulturområdet i alla kommuner och medverka till skapandet av sådana där de inte finns i nuläget. Genom att nå ut till nätverken med relevant information och lära känna dess individer är de kontaktbara när möjligheter till olika ansökningar dyker upp.

2.3.6 Ökade kontaktytor

Eftersom de allra flesta ansökningar som görs om externa medel innefattar någon form av samverkan, innebär nästan alla ansökningar att det ger kulturaktörer insyn i minst en annan verksamhet. Detta vidgar perspektiv, öppnar för nya utmaningar och möjligheter samt leder till nya samverkansytter med potential att bli grogrund för ytterligare nya projekt och ansökningar. Speciellt tydligt blir detta på den internationella projektarenan där ett beviljat internationellt projekt öppnar dörren till både andra språk och kulturer samt det internationella kulturlivets resurser – världen kommer lite närmare och är mycket tillgängligare för t ex nya scener, utställningsytter, utbyten mellan professionella i olika länder och nya vänskaper. I sammanhang där det finns utrymme för både stora och/eller mer erfarna och små och/eller mindre erfarna aktörer är det viktigt att de större aktörerna drar med sig fler när de kan. Att få börja i liten skala i ett projekt som

drivs framåt av andra med större möjligheter blir på så vis ett viktigt sätt att lära genom att göra och delta. Här kan också finansieringslotsen medverka till att sammanföra aktörer med varandra som inte känner till varandra sedan tidigare och uppmuntra dem som ännu inte har vågat ta steget- den gemensamma nämnaren är att ha kontakt med finansieringslotsen.

2.3.7 Stödfunktion

Alla tillfrågade är överens om att finansieringslotsens viktigaste uppdrag är att vara en stödfunktion i processerna som syftar till att ansöka om externa medel för en individ eller en grupp. Behovet av denna funktion börjar i vissa fall redan innan en projekttid, som kan ligga till grund för en ansökan, har formulerats färdigt; för att bolla idéer, tankar om upplägg, slipa sina argument och inte minst att beskriva sina tankar på ett så konkret sätt att någon annan kan släppas in i processen. Stödfunktionen måste sedan kunna fungera under hela ansökningsprocessen; från att medverka till att fler får större kunskaper i att genomföra ansökningar genom regelrätta utbildningar till att läsa och processa nästan färdiga ansökan innan slutdatum.

Lotsen kan också vara en stödfunktion med förankring, att påminna om att hela organisationen som söker ska vara medvetna och att ansökan är i samklang med de mål och planer som organisationen har.

2.3.8 Kursverksamhet/utbildningstillfällen

Det är tydligt att det finns behov av utbildningsinsatser för att fler ska se det som en möjlighet att skriva externa ansökningar. Dock ser olika aktörer väldigt olika på detta i förhållande till vilka ansökningar som avses. Många uttrycker oro och osäkerhet framför allt angående EU-ansökningar. De ses som omfattande och krångliga att förstå. Startsträckan för att vara med känns lång. Att många dessutom måste göras på engelska är en ytterligare utmaning. Finansieringslotsen behöver kunna medverka till att avdramatisera hela situationen så att det blir lättare att knäcka koden och jobba väl med de förberedelser som kan göras innan en ansökan ska påbörjas. Det finns också begränsningar i den tid många kulturutövare kan lägga på dessa ansökningar i förhållande till chansen att verkligen få medel. Upplevelsen av att det inte är speciellt stor chans att få medel är stark hos många. Att dra igång utbildningstillfällen inom området är en insats för att öka kompetensen långsiktigt och få fler att se sig som potentiella (och framgångsrika) deltagare i projekt och ansökningar. Ett av få områden som alla tillfrågade är helt överens om handlar om att de har behov av relevant utbildning i förhållande till tidigare kunskaper. Utbildning där ingen behöver känna sig dum eller okunnig, där det är ok att ställa frågor och att inte kunna allt i förväg. Exempel på utbildningsinsatser som det finns stora behov av är:

Grundläggande kunskap om att skriva ansökningar. I en sådan utbildning rör sig innehållet runt t ex;

- *Vilken information behöver jag ha tillgänglig från min verksamhet innan jag börjar en ansökan?*
- *Vad behöver jag tänka på för att skapa goda förutsättningar för en ansökan ifråga om beskrivning av mina aktiviteter, partnerskap och tydlighet i förhållande till att den ska granskas av någon som inte är insatt i det jag vill göra?*
- *Grundkunskap i vilka aktiviteter som är gångbara i en ansökan och hur detta kan uttryckas för att vara tydligt. Hur kopplar jag ihop det jag vill göra med målen för en utlysning?*
- *Vilken typ av information avses i olika delar av en ansökan?*
- *Begreppsorientering*
- *Budgetutformning*
- *Vilken administration och redovisning kommer att behövas vid beviljade medel?*

Internationella ansökningar, i huvudsak fokus på EU inom kulturområdet

- *Vilka är de? När ska de skickas in? Vilka är mest gångbara för min verksamhet?*
- *Vad behöver jag tänka på för att skapa goda förutsättningar för en sådan ansökan ifråga om beskrivning av mina aktiviteter, partnerskap och tydlighet i förhållande till att den ska granskas av någon som inte är insatt i det jag vill göra?*
- *Tänka som en granskare. Hur skriver jag min ansökan så att den som granskar får reda på det den letar efter på ett tydligt sätt.*
- *EU-ansökningar som lämpar sig väl för samverkan med andra typer av verksamheter; t ex Erasmus, Horizon etc.*

2.3.9 Tillgänglig information

För att en finansieringslots arbete ska bli tillgängligt för många är det av vikt att det finns en tydlighet gällande den information man kan behöva. Många kulturutövare har i samtalen uttryckt att det är viktigt att finansieringslotsen:

- *går att kontakta för kortare avstämningar och frågor på telefon*
- *är tillgänglig på mail*
- *har tydlig och uppdaterad information på hemsida som kan nås digitalt; t ex kalendarie och de vanligaste frågorna*

- kan bokas för digitala och/eller analoga möten
- kan läsa igenom ett utkast inför en ansökan och ge kort feedback och ställa följdfrågor som utvecklar

Specifika behov mitt i en ansökningsprocess

- processtöd; läsa under tiden ansökan skrivs fram och ge feedback på innehåll och struktur
- snabbfrågor om t ex ord och uttryck

Processtöd efter att projektet beviljats

- Redovisning
- Utvärdering
- Spridning
- Budgetfrågor

2.3.10 Digital synlighet och tydlighet

De möjligheter som idag finns för att göra externa ansökningar är omfattande. Några kulturutövare i underlaget som är mer vana att göra ansökningar uttrycker att det finns så många möjligheter att hitta externa medel "att jag skulle kunna gör ansökningar till min heltidssyssla". Men även för dessa är det en stor utmaning att verkligen hitta det som är relevant för deras områden, att hitta till möjligheterna i god tid och att veta var man ska börja för att hitta till rätt information. En stor hjälp för många, oavsett nybörjare eller erfaren skulle därför vara en digital plattform dedikerad till Sjuhäradsområdet kultur där informationen uppdateras regelbundet av finansieringslotsen och t ex innehåller:

- Information om vilka ansökningar som finns och ett kalendarie som visar när ansökningar ska in, kriterier, länkar till detaljer och kontaktuppgifter för att komma vidare.
- Digital anslagstavla där den som har en idé och söker partnerskap kan presentera sitt förslag och andra kan hitta till den
- Ansökningar på gång i VGR!
- Ansökningar på gång inom kommunalförbundet!
- Next up inom EU!
- Äldre beviljade ansökningar att läsa och hämta inspiration ifrån. Alltid bra att göra mer av det som fungerade bra!

- "Detta vill vi berätta". En sida där de som varit framgångsrika i projektansökningar visar upp sina exempel. Med bilder och kort text. Genom att visa upp vad som gjort kan fler göra liknande igen (och kanske ännu bättre) när det blir känt.
- Lista på "de vanligaste frågorna" gällande att skriva ansökningar
- Finansieringslotsens kalendarie som visar vilka möten och utbildningar det finns som finansieringslotsen anordnar.
- Möjlighet att prenumerera på finansieringslotsens nyhetsbrev

2.3.11 Snabbväg för att komma igång

Det finns två saker som talar för att just komma igång på ett enkelt sätt är nödvändigt för att bli framgångsrik inom ansökningsområdet. Den ena delen är att processen att ansöka om externa medel är starkt kopplat till självförtroende, och det är svårt att börja bygga upp ett sådant om den första erfarenheten man skaffar sig är en väldigt lång och mödosam startsträcka. Den långa startsträckan kan istället innebära att ansökan inte blir av alls och de goda idéerna och spännande projekten stannar av helt. Det andra handlar om att det finns många bra tankar och idéer inom kultursektorn som inte är speciellt omfattande eller resurskrävande, men som lätt skulle kunna komma igång med en mindre finansieringsmöjlighet ihopkopplat med en enklare ansökan. I och med ett sådant upplägg kan kulturaktörer ges möjlighet att prova en idé, testa ett nytt samarbete, börja i liten skala för att senare växla upp arbetet i en större ansökan med fler inblandade. Många olika individer som har kommit till tals under hösten tar upp denna möjlighet som helt avgörande och som något mycket positivt när de har fått möjligheten genom t ex Leader Sjuhärad eller Sparbanksstiftelser. För kulturens räkning bör dessa medel fördelas utefter ett antal i förväg uppsatta områden med enkla, tydliga kriterier som är läsbara på t ex hemsida och är lätt kommunicerbara på möten av olika slag.

2.4 Direkt Kommunikation

En vanlig erfarenhet från kulturutövare som har varit med och ansökt om externa medel tidigare är att det är en utmaning att få reda på den information man behöver i tid och med rätt information. För att underlätta detta bör finansieringslotsen ha en tydlig kommunikationsstrategi. I en sådan är följande delar viktiga och kan tillämpas på såväl hemsida som andra kanaler, utskick, tryckt material:

- Kort och saklig information
- Kontinuerlig information; t ex nyhetsbrev, i samband med aktiviteter, påminnelser om ansökningar på gång etc
- Digital och analog
- Viktigt med information på flera språk än svenska
- I en sammanhållen grafisk profil som ger igenkänning när den dyker upp i analoga eller digitala sammanhang, för t ex hemsida, trycksaker, sociala medier

- med speciell hänsyn till grupper som är svårare att nå, t ex unga vuxna, nyanlända, nya kulturutövare m fl

- med möjlighet till personliga kontakter när möjligheter dyker upp som verkligen passar en aktör, organisation eller påbörjat samarbete som hand i handske

2.4.1 Kommunikation via digitala medier

Idag vet vi att det är olika grupper som är aktiva på olika sociala plattformar inom sociala medier. Av de som finns med i underlaget agerar de flesta på en eller flera av Instagram (flest), Facebook eller LinkedIn; antingen som sig själva som kulturutövare eller som del av en större organisation. Många uttrycker att det är just på sociala medier som de får reda på nyheter om kommande ansökningar och andra satsningar som rör deras del av kulturen – och som även ger möjlighet att snabbt skicka informationen vidare till andra som man anser borde ha nytta av informationen. Här har några gjort det aktiva valet att följa sådana organisationer som har medel till sitt förfogande som VGR, Kulturrådet och Kommunalförbunden medan andra råkar se det i det allmänna flödet. Andra ser sitt deltagande i sociala medier mer som en reklamyta eller ett sätt att göra sin verksamhet känd för en större publik än den som nås i närområdet.

Eftersom det är tydligt att sociala medier är ett levande och kontinuerligt sätt att nå ut måste finansieringslotsen agera aktivt här med egna konton där olika typer av information kommuniceras och på så vis nå ut till fler än dem som t ex skulle prenumerera (och läsa) ett nyhetsbrev eller besöka en hemsida. Sociala medier är också en viktig riktningsvisare i den digitala kommunikationen eftersom den lätt pekar användaren vidare till mer information på annan plats. Här behöver t ex information om vad som är på gång ifråga om träffar, event, utbildningar mm finnas, men också information om ansökningar som är på gång och påminnelser om vilken hjälp som finns att få. Ett mål är förstås att även göra denna kommunikation så pass eftertraktad ifråga om ton och innehåll att många vill följa även för att det är ett bra konto med ett intressant och attraktivt innehåll. Om inte finansieringslotsen har tidsmässig möjlighet till ovanstående insatser bör detta göras tillsammans med en kommunikatör.

2.4.2 Nyhetsbrev

Flera av dem som finns med i underlaget tar fram nyhetsbrev i sammanhanget ansökningar som något de använder aktivt. Några betalar t o m en månatlig avgift för nyhetsbrev med speciellt bra inriktning för sin verksamhet med motiveringen att "avgiften betalar sig när jag får rätt information som leder till beviljade projektmedel". Nyhetsbrevet bör komma regelbundet, gärna en gång i månaden med innehåll som visar vad som är på gång; utbildningar, nätverksträffar, kommande ansökningar, efterlysningar inför kommande partnerskapsansökningar etc. Gärna också någon speciell del av karaktären "Du har väl tänkt på att..." eller motsvarande.

2.4.3 Information till nya kulturutövare

De som är nya inom kulturområdet i Sjuhärad bör så snart som möjligt fångas upp och få information om vilka möjligheter som finns att ansöka om externa medel. Då det knappast är troligt att den som antingen är en nyinflyttad kulturutövare eller just har lämnat en ungdomsverksamhet i första hand kommer söka stöd direkt av kommunalförbundet, måste denna grupp sökas upp igenom ett aktivt nätverkande med andra aktörer som hjälp ute i kommunerna. Detta nätverkande kan ske med t ex clusterorganisationer, studenter, bildningsförbund, föreningar etc. Det är av stor vikt att detta sker kontinuerligt för att fånga upp människor på olika sätt. Utan en kontinuerlig aktivitet inom detta område finns en risk att det bara blir kulturutövare inom vissa områden och vissa åldersgrupper som nås på bekostnad av andra.

3. UTMANINGAR OCH MÖJLIGHETER

Uppdragets omfattning

Funktionen finansieringslots kan göras hur stor och omfattande som helst eftersom det alltid går att nå fler kulturutövare med behov av stöd och hjälp; Boråsregionen/Sjuhärad har ett stort och aktivt kulturliv och på så vis ett stort underlag. Med tanke på detta behöver funktionen definieras och avgränsas på ett sätt som är hanterbart, och samtidigt maximerar nyttan för området.

Mångfald

Inom Boråsregionen/Sjuhärad finns många anledningar att tänka till gällande mångfaldsperspektivet. De som ansöker om medel inom stöd till kulturen och får support i processen bör spegla sammansättningen av de människor som verkar i Sjuhärad ifråga om t ex nationalitet, språk, religion, funktionshinder, social bakgrund etc. Detta är en stor utmaning av många skäl och några av dem handlar om:

- *"Som man frågar får man svar"*. Information och kommunikation inom området ansökningar om externa medel för kulturen må vara hur bra och genomtänkt som helst, men om den inte kan nå ut till fler än dem som behärskar god svenska och redan är väl insatta/etablerade inom kulturområdet så har den inte nått ända fram till alla den borde.

- Utformning och val av *Goda exempel som lyfts fram på t ex hemsida eller på nätverksmöten*. Om några som tar del av de goda exemplen aldrig känner igen sig eller kan se sig själv som en del av en liknande situation kommer dessa exempel att verka exkluderande.

- Val av lokaler vid anordnade utbildningar eller aktiviteter får inte vara exkluderande för den som t ex har ett eller flera funktionshinder så att den måste välja bort aktiviteterna av detta skäl.

Det går att lyfta fram många fler exempel, men genom att ta med detta område som en utmaning ökar möjligheterna att göra mer rätt än fel.

Armlängds avstånd

Principen armlängds avstånd behöver tas i beaktande i förhållande till finansieringslotsens uppdrag så att inte de sammanhang man agerar i/stöder medverkar till att begränsa dem som utövar sina kulturuppdrag eller styr inriktningen på det stöd som ges i vissa riktningar på bekostnad av andra. Denna fråga har lyft under 2021 i form av Myndigheten för kulturanalys rapport, Så fri är konsten.

Att nå ut digitalt

Ett visst fokus kommer att krävas för att skapa tydlig digital information på hemsida. Det behövs hålla en god informationsnivå för uppdraget samt hålla detta uppdaterat.

Att få till gränsöverskridande ansökningar och event

Det finns egentligen helt obegränsade möjligheter att få till ansökningar och projekt i samverkan över verksamhetsgränserna. Kulturen kan samverka med så många olika områden och gör det framgångsrikt i olika utsträckning när de gäller ansökningar om externa medel i dagsläget. Men det finns utrymme för ett mycket större gränsöverskridande perspektiv. Några av de områden som bör framhållas som möjliga samverkanspartners är: näringsliv, föreningar, miljöaktörer, intresseorganisationer, skola, akademi och civilsamhälle eller mellan aktörer inom kulturen som vid första anblick inte liknar varandra så mycket. Ett framgångsrikt arbete här ger sannolikt en ökad tillgång till externa medel men är också en långsiktig utmaning som kräver kontinuerligt arbete för att bli mer naturligt för fler.

4. SAMMANFATTNING OCH REKOMMENDATIONER

Extern finansiering ifråga om projektstöd är en högt efterfrågad resurs inom kulturområdet; såväl de EU-baserade som dem med andra inriktningar. Det finns dock en stor variation i hur olika aktörer ser på sina möjligheter att nå dessa och många anser att startsträckan för att nå dit på egen hand är antingen lång eller omöjlig att gå. Många påtalar vikten av att börja träna sin ansökningskompetens med mindre omfattande ansökningar både ifråga om mängden information ansökan kräver inför inskickandet och den redovisning som behövs under projektets genomförande. Dock är de flesta mycket positiva till att kunna förbättra sin kompetens inom området med relevant stöd från en finansieringslots och många har en god känsla för vad som skulle behövas för att nå ända fram; t ex utbildning, processtöd och mer lättillgänglig information. Att göra ansökningar tillsammans med andra uppfattas som något positivt, då det oftast innebär att de olika aktörerna bidrar med olika kunskaper och möjligheter in i både ansökningsprocess och genomförande. Men detta innebär också en längre startsträcka för att komma till skott med en ansökan och kräver kunskap i och uthållighet för nätverkande och samverkan av olika slag. Här kan finansieringslotsen medverka till att underlätta samverkan och koppla ihop relevanta aktörer med varandra.

De som tidigare har deltagit i internationella ansökningsprocesser, både beviljade och inte beviljade, anser att dessa hade ett mervärde för mer än möjligheten att nå extern finansiering gällande samarbete över gränserna; utökade kontaktnät, ökat självförtroende, nya internationella kollegor, att ha roligt, insyn i andra kulturer, språklig utveckling och en mer positiv syn på mångfaldsarbete. Mycket talar för att dessa och fler mervärden kommer att vara närvarande i många nya processer som startas och genomförs med stöd av finansieringslotsen.

Stödet från en finansieringslots kan dock inte upphöra i och med att en ansökan har beviljats/inte beviljats. Det är precis lika viktigt med fortsatt stöd under den process som tar vid när projektet drar igång och genomförs. Vad ska redovisas och på vilket sätt? Vad händer om premisserna ändras? Utvärdering? Spridning av resultat? Ekonomisk redovisning etc.

4.1 Rekommendationer

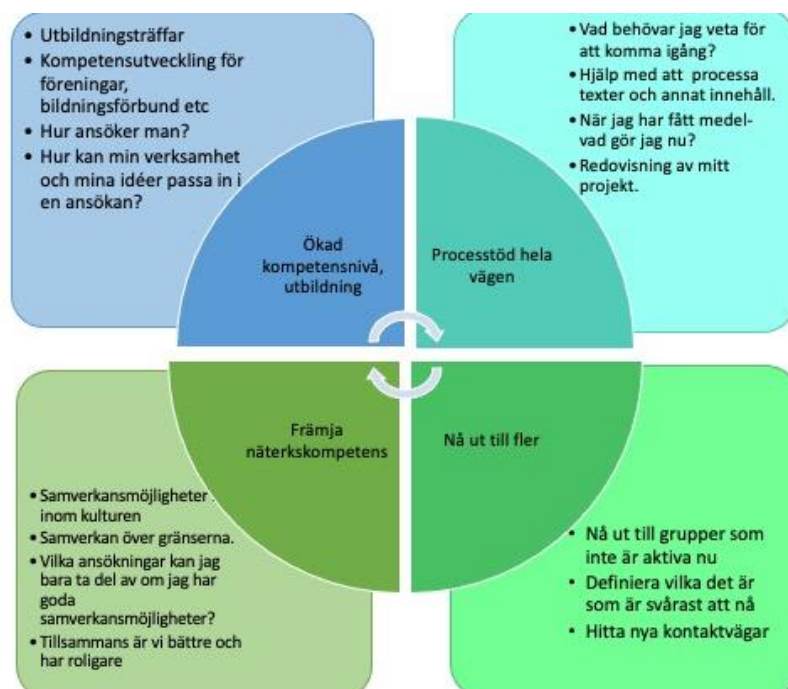

Bild 4. Rekommendationer i korthet

Öka kompetensnivån

För att säkerställa en positiv utveckling av antalet externa ansökningar som genomförs i Boråsregionen/Sjuhärad är det helt nödvändigt att kontinuerligt arbeta med utbildning inom olika moment i ansökningsprocessen för olika grupper inom kulturområdet. Dessa behöver göras på ett par olika nivåer för att säkerställa en ökad kompetensnivå både för dem som är nybörjare och dem som har varit aktiva under en längre period. För att säkerställa att så många som möjligt får ta del av insatserna måste dessa genomföras på många olika ställen i Sjuhärad, som ett sätt att göra utbildningsinsatserna tillgängliga för många. Då det är möjligt är det positivt om genomförandet sker i blandade grupper över kommungränserna, eftersom detta direkt kan bidra till framgångsrikt nätverkande (se nedan) och nya perspektiv.

Främja nätverkskompetens och gränsöverskridande sammankopplingar

Det är av avgörande vikt att olika individer och grupper kopplas samman för att gemensamt ansöka om extern finansiering. Detta är viktigt av flera orsaker; dels finns det mycket få möjligheter att få externa medel som vänder sig till bara en aktör, dels för att detta är ett sätt att mer eller mindre garantera spännande och framåtsyftande resultat från de aktiviteter som genomförs. Finansieringslotsen kommer att ha en unik möjlighet att koppla samman spännande aktörer (ifrån olika delar av kulturen och andra möjliga samverkansparter) med varandra; via ordnade aktiviteter som syftar till att utöka nätverkandet och genom att handgripligt sätta människor i kontakt med varandra som inte skulle ha den möjligheten utan extern inblandning. Dessa insatser kommer att få fler att hitta till nya spännande partnerskap via de nätverk finansieringslotsen har tillgång till; som upplagt för fler fantastiska projektansökningar och idéer.

Processtöd hela vägen

Det stöd som kommer att behövas sträcker sig hela vägen från att nå ut med information om rätt typ av ansökningar till den som står i startgroparna för att sätta igång en ansökningsprocess till att stödja den som behöver det under tiden ett beviljat projekt fortgår – och allt däremellan. Det viktigaste processtödet är inte det som är omfattande eller avancerat, utan snarare det som verkligen för aktörerna framåt utan att göra jobbet mer avancerat än det är, och som möter upp den som efterfrågar det på bästa möjliga nivå. Den som får ett bra processtöd i ett projekt kommer sannolikt att ta stora steg med ökat självförtroende in i nästa.

Nå ut till fler

I nuläget når informationen om möjligheter inom den mångfald av ansökningar som finns inte ut till tillräckligt många. De som redan är aktiva kan bli mer aktiva för att de redan finns i olika nätverk och har provat på att arbeta i projekt med extern finansiering. Men det finns så många fler aktörer inom kulturen som skulle behöva ges möjligheten, t ex kulturaktörer som är nya i Sverige och unga vuxna som inte ännu är etablerade i större organisationer och nätverk etc . Finansieringslotsens arbete bör inriktas på att nå andra grupper än t ex de som idag kontinuerligt ansöker om medel från Sjuhärads kommunalförbund och arbeta upprepat uppsökande i andra verksamheter för att sprida möjligheterna till fler.

5. GENOMFÖRANDE – KOMMA IGÅNG

Att behovet av den här funktionen är stort råder det inget som helst tvivel om. Detta blev extra tydligt under alla möten med aktiva kulturutövare som har genomförts, eftersom diskussionerna mycket snabbt kom att även handla om specifika utvecklingsmöjligheter inom ansökningsområdet för just deras verksamhet.

För att snabbt komma igång med funktionen finansieringslots finns det några områden som är avgörande:

- Starta upp testutbildningar för både helt oerfarna inom ansökningsområdet och fortsättningsutbildning för dem som har provat någon gång tidigare. Fler än ett tillfälle så att det finns möjlighet till uppföljning.

- Kartlägga de nätverk av kulturutövare som finns inom Boråsregionen/Sjuhärads kommunalförbund. Fokus på både dem som i nuläget har kontakt med kommunalförbundet och andra. Tala om för dem att tjänsten finns och vilken nytta de kan ha av den.

- Skapa information på hemsida med kontaktinformation och annat innehåll som representerar finansieringslotsen.

- Ta fram en digital kommunikationsstrategi; i vilka sociala medier ska finansieringslotsen agera? Hur görs det tydligt i bilder och layout viken avsändaren är? Med vilken frekvens är det rimligt att vara aktiv? Hur arbetar vi med språk, bilder och texter så att informationen är inkluderande för många?

- Planera för ett STORT årsevent för ALLA inom kulturområdet i Sjuhärad en gång om året. Ett fast innehåll som återkommer år efter år, t ex Speeddating eller motsvarande med målet att skapa nya samarbeten. En mer happeningbetonad lustfylld aktivitet som är lätt att marknadsföra och få uppmärksamhet för. Lite av årets fest i ansökningssammanhang och ett återkommande inslag i verksamhetsåret.

- Börja arbeta med ett årshjul för verksamheten. Ett sådant blir en tydlig beskrivning av verksamheten och kan kommuniceras med andra. Årshjulet ger också en fingervisning om var det finns utrymme att utöka verksamheten – var finns tiden och möjligheterna?

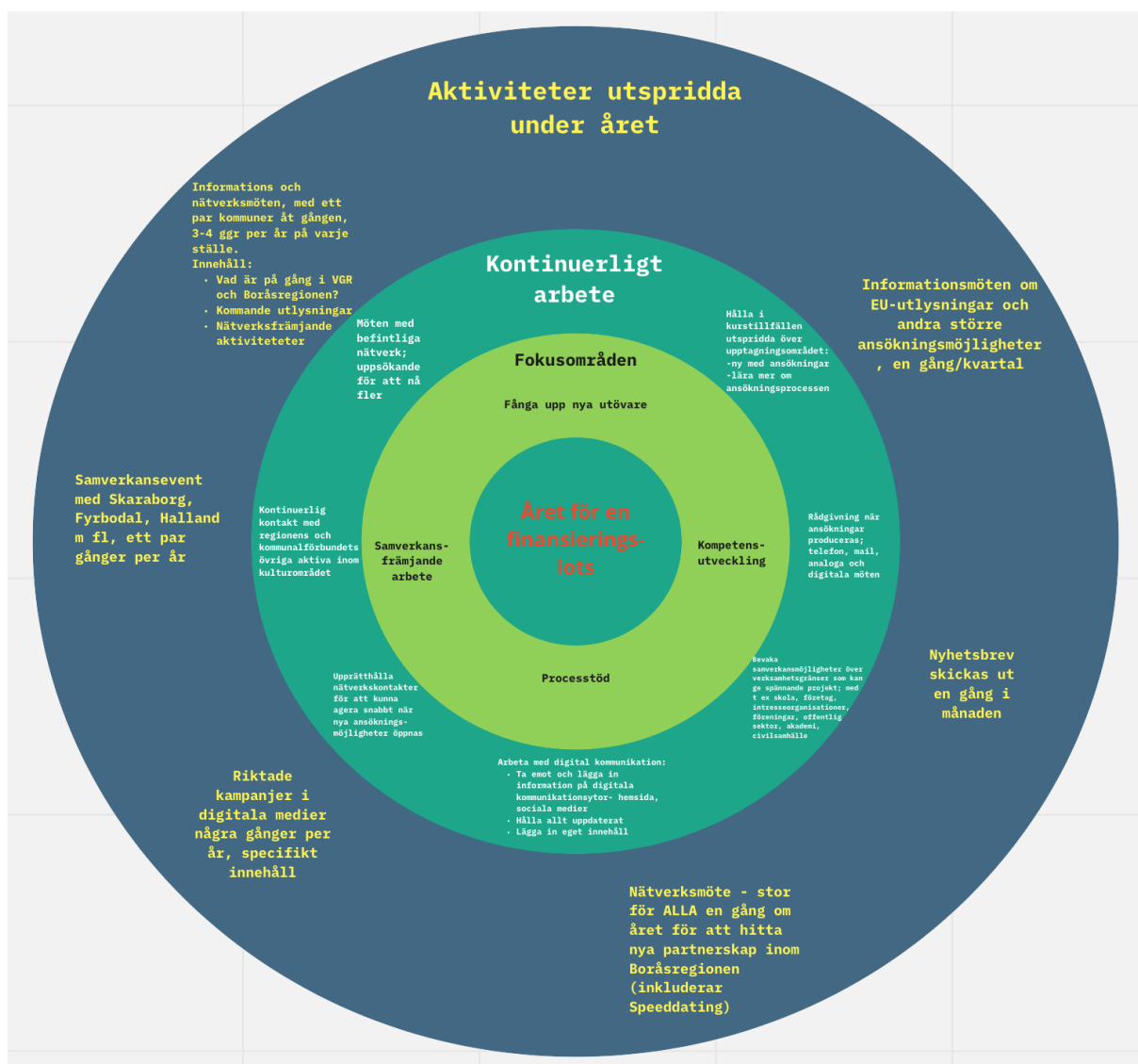

Bild 5. Förslag årshjul för en finansieringslots

6. EFFEKTMÄTNING

Att mäta effekt inom funktionen finansieringslots kan ske på olika sätt, men de olika sätten har sina begränsningar och utmaningar då det är svårt att med säkerhet mäta om det uppnådda resultatet är en direkt följd av insatsen eller skulle ha kunnat ske ändå.

Tänkbara effektmätningar i urval

Antal ansökningar beviljade under ett år i förhållande till antal processtöd; lätt att mäta antal efter det att verksamheten kommit igång, men mycket svårt att göra jämförelser då den ena projektprocessen inte är den andra lik, ens inom samma ansökningsart. Det står dessutom helt utanför finansieringslotsens kontroll hur variationen i antal som ansöker inom en ansökningsart år för år ser ut eftersom premisserna kan ändras ifrån den som ansvarar för utlysningen.

Ett ökat antal deltagare på aktiviteter som genomförs år efter år

I takt med att finansieringslotsens verksamhet etableras mer och mer kan antalet deltagare i öppna aktiviteter som återkommer på liknande sätt år efter år mätas. Ett ständigt ökande antal intresserade av verksamheten skulle kunna vara en effektindikator. Denna blir dock svår att mäta kontinuerligt om det snabbt blir finansieringslotsens tid som blir en begränsningsfaktor.

Fler som aldrig tidigare har ansökt

Eftersom ett av målen med den ansökningsfrämjande verksamheten är att få fler att ansöka som aldrig har gjort det tidigare kan detta vara en effektmätning av insatsen. Antingen helt nya ansökningar av vilken sort som helst, eller nya ansökningar av annan art än dem man ansökt om tidigare. En intressant del vore att titta närmare på hur många som tidigare har ansökt om lokala eller nationella medel som vågar ta steget till att göra ansökningar inom EU med hjälp av finansieringslotsen.

Nya samarbeten skapas

Att jobba med målet att skapa nya samarbeten skulle kunna effektmätas genom att följa upp de samarbeten som startas under träffar som anordnas av finansieringslotsen. Vilka har resulterat i en ansökan om externa medel? Vilka har mynnat ut i gemensamma aktiviteter?

BILAGA 1

Aktörer som personligen deltagit i samtal om kultur, projektmedel och behov (analogt eller digitalt)

Helena Jönsson, Westra Gothia och Internationellt vävcenter

Rolf Danielsson, f d Västarvet och Internationellt Vävcenter

Ulrika Nilsson, Clustersverige och science park/högskolan Borås, arbetat med Kulturprojekt/EU.

Thomas Andrén, Tadvising råd & Kompetens, lokala nätverk i Mark samt rådgivning för och produktion av EU-ansökningar

Tiago Prata, f d TILLT i Göteborg, nu fristående aktör under namnet Transversal. Expertis EU-ansökningar och rådgivning till aktörer inom detsamma

Johan Lundbladh, VD TILLT Göteborg, expertis EU-ansökningar och rådgivning till aktörer inom detsamma

Carola Melo, Utvecklingsledare kultur och fritid, Marks kommun

Stadsbiblioteket Borås, bibliotekens ledningsgrupp

Ida Burén, Kulturchef Borås stad

Theo Ågren, Kulturaktör i Sjuhärad genom Skimmer & Skärvor, adjunkt på HDK

Thomas Laurien, Kulturaktör i Sjuhärad genom Skimmer & Skärvor, lektor på HDK

Ålgården, styrelsens ledamöter, Borås

Gisella Olsson, verksamhetsutvecklare studieförbundet vuxenskolan Mark

Michelle Nyberg, administratör studieförbundet vuxenskolan Mark

Hanna Olsson, International resource officer, Trans Europé Halles

Marian Söderholm, Regionutvecklare koncernkontoret Kultur, VGR

Ingrid Nyman, näringslivsutvecklare Borås Stad, projektledare Creative cluster

Åse Bjurström Eliasson, Sassarps kultursatsningar, Ulricehamn

Ann Lundberg, Chefsproducent Regionteater Väst

Torbjörn Stockenborn, fd enhetschef kultur Marks kommun

Carina Lindgren, bibliotekarie Marks kommun

Thomas Örn Karlsson, Herrljunga, konst och naturfotograf, Platsutveckling Fåglavik

Lene Madsen, företrädare för Sjuhäradsform, organiserar enskilda konstnärer i hela sjuhäradsområdet

Gunilla Karlson, konsthantverkare i Örby, Marks kommun

Frida Uneback- Malm, Verksamhetschef Kulturskolan Borås stad

Emma Gerdien, Kultursekreterare Unga, Borås stad

Jennicka Dahlqvist, producent Kulturskolan Borås stad

Sabina Henriksson, folkmusikant, vissångerska mm, Sassarp Ulricehamn

Pernilla Åkerström, MPA art, konstnär, Brämhult Borås

Camilla Winter, internationell koordinator vuxenutbildningen Borås stad

Marie Adolfsson verksamhetsledare & Linda Sjöö projektledare Leader Sjuhärad

Boråsregionens Kultursamordnarnätverk

Boråsregionens Kulturchefsnätverk

Bauhausnätverket, EU:s satsning på samverkan kultur, stadsbyggnad, samhällsaktörer för en hållbar framtid och tillämpningen av en Grön Giv.

Roberto Gomez la Inglesia, Consultor experto en Economía Creativa, Conexiones improbables, Spanien

Uppdragsbeskrivning projekt- och finansieringslots

Ramar för uppdraget - Överenskommelse om delregionala utvecklingsmedel och samverkan Västra Götalandsregionen och Boråsregionen Sjuhärads kommunalförbund 2021 – 2024. Boråsregionen Sjuhärads kommunalförbund och Västra Götalandsregionen har kommit överens om att avsätta regionala utvecklingsmedel och kommunala medel, till satsningar som bidrar till hållbar utveckling i länets samtliga kommuner med sikte på att förverkliga målen i den regionala utvecklingsstrategin Västra Götaland 2030 och Kulturstrategi Västra Götaland 2020 – 2023 samt Klimat 2030.

Huvudsyfte

Projekt- och finansieringsutveckling vars huvudsyfte är att skapa goda förutsättningar för entreprenörskap och idéutveckling som leder till regional utveckling med extern finansiering och med särskilt fokus på EU-stöd. Arbetet bedrivs utifrån delregionala prioriteringar eller kraftsamlingar inom kulturstrategin. I Boråsregionen styr den delregionala kulturplanen prioriterade insatser samt fördelning av resurser.

Målsättningen med det långsiktiga uppdraget är att:

- Utveckla projekt som ökar omställningen till social, ekonomisk och miljömässig hållbarhet med kultur som drivkraft
- Öka den externa finansieringen till delregionen
- Öka antalet projekt med EU-finansiering
- Öka antal kvalitativa projekt med annan extern finansiering

Uppdrag 2021

Processen att inrätta en funktion på Boråsregionen som ska arbeta för att skapa goda förutsättningar för entreprenörskap och idéutveckling som leder till regional utveckling med extern finansiering delas in i två etapper utifrån arbetsgruppens förslag. Uppdraget under hösten innebär att diskutera, testa, kompetenshöja och formulera ett förslag till en kommande ny funktion med inriktning projekt- och finansiering inom kulturområdet.

Målsättningen är att, utifrån höstens dialogprocess, formulera förslag till arbetsbeskrivning för den nya funktionen. Förslag till arbetsbeskrivning utgör grunden för inrättande av den nya funktionen från 2022 enligt överenskommelsen mellan förbundet och regionen.

Styrdokument

Kulturstrategi Västra Götaland 2020 - 2023

Kulturplan Boråsregionen Sjuhärads kommunalförbund 2020 – 2023

Regional utvecklingsstrategi för Västra Götaland 2021 – 2030

Utvecklingsstrategi Sjuhärad 2021 - 2030

KÄLLFÖRTECKNING

Kulturstrategi Västra Götaland 2020 – 2023

Kulturplan Boråsregionen Sjuhärads kommunalförbund 2020 – 2023

Regional utvecklingsstrategi för Västra Götaland 2021 – 2030

Utvecklingsstrategi Sjuhärad 2021 – 2030

Så fri är konsten- den kulturpolitiska styrningens påverkan på den konstnärliga friheten,
rapport 2021:1